

Gouda, 30 september 2013.

L.S.

In verband met de hoorzitting over de vastelling van het bestemmingsplan ter plaatse, geven wij u hierbij graag onze verantwoording van de geplande uitbreiding bij het Schipperswachthoek aan de Schielands Hoge Zeedijk nr. 1.

In eerdere notities over de uitbreiding en ook in onze verantwoording van het plan voor de gemeentelijke welstandscommissie hebben wij erop gewezen dat de bestemming van het Schipperswachthoek zonder deze aanvulling uitermate onzeker wordt.

Het gebouw is een Rijksmonument, dat door de gemeente aan de Museumhaven is overgedragen onder de conditie van blijvend behoud en goed onderhoud. Het pand als zodanig is echter voor de Museumhaven een behoorlijke kostenpost. Tijdens de periode dat de Museumhaven het in eigendom heeft, is het al verhuurd geweest aan een ondernemer, een van de liggers in de haven die er zijn kantoor in onderbracht, en is het gebruikt als vergaderlokaal en schipperscafé, maar er moest altijd behoorlijk geld bij. Het bestuur van de Museumhaven is op het punt aangekomen dat die besteding niet meer goed te verantwoorden valt, in relatie tot de andere taken die de Museumhaven heeft.

Het is echter heel duidelijk dat het gebouwtje als Schipperswachthoek zijn aantrekkelijkheid volop heeft behouden. Het fungeert als vergaderlokaal, als schipperscafé (een avond per maand) en 'huiskamer' van de haven, als bezoekersontvangstruimte en als expositieruimte, en in al die functies is het gebouw een buitengewoon waardevolle aanvulling op het bezit van de Museumhaven gebleken.

Een vijftal jaren geleden is daarom besloten om de oorspronkelijke functie van het Schipperswachthoek als uitgangspunt te nemen van het instandhoudingsplan, en te bezien of het als kleinschalige horecagelegenheid te exploiteren valt. De nadruk ligt sindsdien op de functionele authenticiteit. Deze staat tegenover de door erfgoed specialisten onderscheiden a-historische authenticiteit (een gefixeerde momentopname uit de geschiedenis, meestal zo ver mogelijk terug naar bouwstaat); historische authenticiteit (het laten zien van de levensloop, incl. veranderingen van functie, aanzien en dergelijke) en materiële authenticiteit (alleen van toepassing als er nog veel van het oorspronkelijke materiaal is en dat ook de moeite waard is om te tonen). Bij functionele authenticiteit gaat het om de wijze waarop het gebouw gebruikt is: in ons geval als schipperswachthoek en horecagelegenheid voor passanten. Het gebouw laten voor wat het is, zou een keuze betekenen voor de a-historische authenticiteit, en los van de constatering dat dat een keuze is die niet meer past in het huidige denken over cultureel erfgoed, is dat een keuze die het bestuur van de Museumhaven niet wil maken, en die het zich ook niet kan permitteren, vanwege de financiële belasting die het pand oplevert voor de begroting.

Inmiddels hebben vier verschillende uitbaters geprobeerd om in het pand een rendabel café-restaurant te exploiteren. Drie hebben dat onder meer wegens onvoldoende revenuen weer opgegeven; de vierde probeert er op dit moment een succes van te maken. Uit de ervaringen tot nu toe blijkt echter zonneklaar dat de capaciteit te klein is om er een volwassen broodwinning uit te halen.

Daar staat tegenover dat het gebouw, nu het als uitspanning wordt geëxploiteerd, een grote aantrekkingskracht heeft voor omwonenden, bezoekers en toeristen. Zeker wanneer het weer het toelaat om buiten te zitten, voorziet het gebouwtje op deze plek in een behoefte. Er is echter ook

gebleken dat bij slechter weer de binnenruimte te klein en te onhandig van vorm is om hetzelfde bezoekersaantal te ontvangen. Daardoor is een rendabele exploitatie de facto beperkt tot de zomermaanden.

Dat constaterende is het plan voor de serre geboren. Het bestuur van de Museumhaven is ervan overtuigd geraakt dat deze uitbreiding nodig is om het instandhoudingsplan uit te kunnen blijven voeren en het pand in zijn functionele authenticiteit te behouden voor de toekomst.

Het kleinschalige karakter van de uitspanning is een integraal onderdeel van die functionele authenticiteit, en om die reden is ook niet gezocht naar een uitbreiding die grote groepen bezoekers zou aantrekken of toelaten. Mede in verband met de veiligheidseisen is gekozen voor een maximale bezetting van 49 personen. Samen met het terras kan hiermee een rendabele exploitatie worden gerealiseerd, is de verwachting van zowel de uitbater als van externe deskundigen. Uiteraard dient de wijze waarop de bezoekers worden bediend in overeenstemming te zijn met het karakter van de omgeving; inhoudende dat grootschalige feesten met luide muziek niet zijn toegestaan en dat te allen tijde moet worden voorkomen dat de omwonenden grote overlast van de uitspanning gaan ervaren.

In nauw overleg met restauratie-architect Frank Goppel en landschapskundige Kees Ykema is het huidige plan tot stand gekomen. Het plan is in een eerdere versie, die niet wezenlijk van de huidige verschilt, in oriënterende zin besproken met Welstand, Monumentenzorg en Stedebouw. In alle drie de gremia is positief op het plan gereageerd. Tijdens dat overleg kwam ter sprake dat het bestemmingsplan ter plaatse nog moet worden vastgesteld, en de suggestie werd gedaan om een inspraaknotitie te sturen waarin werd verzocht om bij het huidige schipperswachthoek een bebouwingscontour op te nemen, waardoor een eventuele toevoeging in de vorm van de geplande serre later niet op uitgebreide procedurele drempels zou stuiten. Omdat op dat moment de plannen nog niet volledig uitgekristalliseerd waren, is deze contour ruimer ingetekend dan hij zal worden ingevuld. Nu de indiening van de vergunningaanvraag, en dus de finale versie van het plan, praktisch samenvalt met de definitieve vaststelling van het bestemmingsplan ter plaatse, is er onzerzijds geen enkel bezwaar tegen om de bebouwingscontour in het bestemmingsplan te verkleinen tot de daadwerkelijk geplande contour. Wij hopen daarmee tegemoet te komen aan de mogelijke bezwaren, zoals we die onder andere van enkele omwonenden hebben gehoord.

Als bestuur van de museumhaven zijn wij ervan overtuigd dat hiermee een waardevolle toevoeging wordt gerealiseerd, die het behoud van het monument op de langere termijn zekerstelt.

Namens het bestuur van de Museumhaven Gouda,
met vriendelijke groet,

Peter Fokkens,
Voorzitter.